

จุดเน้นการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้การบริหารงาน นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาและการแข่งขันของทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคปัจจุบันการแข่งขันของประเทศขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของคน มากกว่าจำนวนคนและทรัพยากร เช่นในอดีต ซึ่งในการขับเคลื่อนการศึกษาของประเทศ เกี่ยวข้องกับบุคลากรและผู้เรียนจำนวน หลายล้านคน ประกอบกับผลสรุปของการศึกษาไทยที่ผ่านมา คือ ใช้เวลาเรียนมาก เรียนรู้ได้น้อย มีความเครียด และคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาต่ำ ดังนั้น การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้การบริหารงานของ นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ จึงเน้นย้ำให้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ปรับเปลี่ยนแนวทางการทำงานให้เหมาะสม และต้องมีบทบาทในการสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบาย ด้านอื่นด้วย รวมทั้งมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้มากขึ้น ผู้บริหารต้องให้ ความสำคัญ และขับเคลื่อนการทำงานอย่างจริงจัง สำหรับนโยบายที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและ ขับเคลื่อนการทำงาน มีดังนี้

๑. เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้ศึกษา

๑.๑ การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ โดยให้มีการทบทวนเนื้อหาสาระในหลักสูตรที่เด็กและ เยาวชนต้องเรียนเพื่อให้มีความรู้พื้นฐาน และการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง เท้าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก นอกจากนี้ ควรเน้นเรื่องพื้นฐานคณิตศาสตร์ เพื่อต่อยอดในการผลิตนักวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษ และการใช้ภาษาไทย เพราะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และการอ่าน การคิดวิเคราะห์ การย่อความ ยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญของเด็กไทย รวมทั้ง การสร้างจิตสำนึกและค่านิยม ที่ถูกต้องให้แก่เด็กและเยาวชน รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาด้านสุขภาพและภาวะโภชนาการให้เด็ก อย่างเหมาะสมกับวัยด้วย

๑.๒ การผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตรงกับอุปสงค์ทั้งภายในประเทศและระดับสากล โดย การผลิตและพัฒนากำลังคนต้องเน้นในสาขาที่ขาดแคลนหรือมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ เช่น บุคลากรด้านการแพทย์ วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และพยาบาล เป็นต้น ควรเน้นพัฒนาคนไทยให้มีความรู้ ความสามารถ ด้านภาษาอังกฤษ มีศักยภาพเพียงพอไปทำงานในต่างประเทศได้ และต้องมีการเตรียมคนไทย ให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้วย โดยครูอาจารย์จะต้องแนะนำแนวการศึกษาให้นักเรียนนักศึกษาสนใจเรียน ในสาขาที่ขาดแคลนตั้งแต่ต้น เมื่อเปิดประชาคมอาเซียนทำให้มีงานรองรับและมีรายได้ดี ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรี เน้นย้ำให้กระทรวงศึกษาธิการเร่งผลิตกำลังคนระดับอาชีวศึกษาด้านคอมพิวเตอร์และวิศวกรรมยานยนต์ ให้เพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมยานยนต์

๑.๓ การปลูกฝังคุณธรรมและจิตสำนึกประชาธิปไตย โดยให้ดำเนินการเรื่องการปฏิบัติธรรมของนักเรียนนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เน้นการปลูกฝังเรื่องความมีวินัย การแบ่งหน้าที่การทำงาน จิตอาสา การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ความเสียสละ ความเสมอภาคหญิง - ชาย ตั้งแต่เล็ก ๆ นอกจากนั้นให้ดำเนินการนำโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โครงการครูพระสอนศีลธรรม และโครงการปฏิบัติธรรมสำหรับผู้บริหารมาดำเนินการต่อเนื่อง รวมทั้ง ครอบงำเรื่องราวที่พลเมือง และศีลธรรมกลับมาบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอน

๑.๔ การพัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยให้มุ่งเน้นครูสาขาที่ขาดแคลน โดยเฉพาะครูที่สอนไม่ตรงตามวุฒิ และครูบรรจุใหม่ต้องได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรากฏชาวบ้าน และบุคลากรจากภาคส่วนต่างๆ ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นครูช่วยสอน โดยเร่งรัดแก้ปัญหาให้คนที่มีความรู้ในสาขาที่ขาดแคลนหรือชาวต่างชาติ ที่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพครูมาช่วยสอนในโรงเรียนได้ เช่น ภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษามากยิ่งขึ้น นอกจากนั้น ควรเน้นการพัฒนาครูให้สามารถส่งเสริม สร้างทักษะและอำนวยความสะดวกให้เกิดคิดได้อย่างถูกต้อง สร้างสรรค์ และเน้นการสร้างขวัญ กำลังใจและสิทธิประโยชน์แก่ครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูมีกำลังใจทุ่มเทให้การพัฒนาการเรียนการสอนมากขึ้น เช่น เรื่องเงินเดือนครู การเลื่อนวิทยฐานะ ปัญหาหนี้สินครู เป็นต้น

๑.๕ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ให้นำโรงเรียนต้นแบบหรือโรงเรียนตัวอย่างที่สามารถจัดระบบการศึกษาโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดี มาเป็นตัวอย่าง เพื่อโรงเรียนอื่นนำไปปรับใช้เพิ่มขึ้นต่อไป

๒. การสร้างโอกาสทางการศึกษา

๒.๑ สร้างโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการทุพพลภาพ โดยให้มีการขยายการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลกลุ่มดังกล่าวอย่างทั่วถึง เช่น โครงการ ๑ อำเภอ ๑ ทุน การดำเนินโครงการระยะแรกเน้นให้โอกาสแก่คนที่ยากไร้เป็นเป้าหมายหลัก ระยะต่อมาเปิดโอกาสให้มีการสอบแข่งขัน ผู้เรียนดีจึงเป็นผู้ได้รับทุน (ทุนสำหรับเด็กเก่ง) ดังนั้น ต่อไปต้องพิจารณาทุนสำหรับผู้ยากไร้เพิ่มเติม เพื่อให้คนยากไร้มีโอกาสไปศึกษาต่อต่างประเทศอย่างเสมอภาค

๒.๒ การศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต ควรส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น การจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานได้ยกระดับการศึกษา และได้รับการพัฒนา เพื่อการประกอบอาชีพและรองรับกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะควรให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุให้มีความรู้ การประกอบอาชีพ เพื่อให้กลับมาเป็นกำลังการผลิตของสังคมได้ นอกจากนั้น ควรส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินโครงการพระราชดำริ โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โครงการศิลปาชีพ และการพัฒนาต่อยอดสินค้า OTOP เพื่อการส่งออกต่างประเทศ การเรียนภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน การเปิดศูนย์การเรียนรู้ในต่างประเทศ ทั้งศูนย์สอนภาษาไทยให้กับชาวต่างประเทศ และศูนย์การเรียนรู้สำหรับคนไทยในต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารและสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน

๓. การนำสันติสุขสู่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ นายกรัฐมนตรีเน้นให้กระทรวงศึกษาธิการต้องมีบทบาทในการใช้การศึกษาแก้ไขปัญหาความไม่สงบสุขใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างจริงจัง โดยให้ประสานงานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นต้น สำหรับการพัฒนาศึกษา ต้องให้ความสำคัญกับการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการให้สิทธิพิเศษเรื่องความก้าวหน้าและเงินเดือนแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่เสี่ยงภัย ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นกรณีพิเศษ และเน้นการจัดการเรียนการสอนสองภาษา (ภาษาไทยและภาษามลายู) เพื่อให้เด็กเรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถสื่อสารภาษาได้ถูกต้อง

๔. การแก้ไขปัญหายาเสพติด มุ่งเน้นให้ทุกสถานศึกษาต้องไม่มียาเสพติด เช่นเดียวกับโครงการ "โรงเรียนสีขาว" ในอดีตที่ผ่านมา โดยให้เพิ่มเติมการดำเนินงานในเรื่องความเข้มแข็ง การติดตามอย่างใกล้ชิด และต้องสอนให้เด็กมีภูมิคุ้มกัน มีความรู้เกี่ยวกับโทษภัยของยาเสพติด และมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และการได้รับโทษ เมื่อกระทำความผิด นอกจากนั้น ควรเร่งรัดให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชนอื่นด้วย เช่น เด็กท้องก่อนวัยเรียน ต้องให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาอย่างถูกต้อง เด็กติดเกม ต้องสอนให้เด็กมีภูมิคุ้มกัน มีความรู้เกี่ยวกับการรับโทษ ปัญหาการทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา ต้องเร่งแก้ปัญหาและสร้างภาพลักษณ์ที่ดี โดยเฉพาะระดับอาชีวศึกษา เป็นต้น

๕. การจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ในการจัดหาแท็บเล็ตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ต้องดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม และโปร่งใส รวมทั้งเน้นการพัฒนาเนื้อหาสาระเพื่อบรรจุในแท็บเล็ตให้มีความน่าสนใจ และส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก

๖. การวิจัยและพัฒนา การวิจัยให้มุ่งเน้นงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อภาคการผลิต หรือภาคอื่นๆ ได้จริง ซึ่งจะส่งผลให้ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น โดยแนวทางการดำเนินงานข้อแรก ให้สำรวจและนางานวิจัยที่ทำไว้แล้วที่สามารถนำมาปรับใช้ประโยชน์ได้ มาปรับปรุง ต่อยอดเพื่อประยุกต์ใช้ประโยชน์จริงข้อที่สอง ในการทำวิจัย ควรให้คนที่จะใช้ผลงานวิจัยเข้ามาร่วมทำการวิจัยหรือเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เช่น ภาคธุรกิจ เพราะหากวิจัยแล้วภาคธุรกิจเห็นว่าได้ประโยชน์จริง ภาคธุรกิจย่อมให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการวิจัยมากขึ้นช่วยประหยัดงบประมาณเพื่อการวิจัยของภาครัฐลง ทั้งนี้ ในการวิจัย นอกจากการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์หรือสังคมศาสตร์แท้ๆ ส่วนหนึ่งแล้ว ควรเน้นการวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์หรือประยุกต์ใช้ได้จริง

๗. กองทุนตั้งตัวได้ การดำเนินงานโครงการกองทุนตั้งตัวได้ มีความพร้อมพอสมควร และผู้ประกอบการหรือผู้เข้าร่วมโครงการก็มีความพร้อม สามารถดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวได้ โดยเฉพาะผู้ประกอบการใหม่ๆ ควรมีระบบช่วยสนับสนุน โดยให้ดำเนินการในส่วนที่ชำนาญ สำหรับในส่วนที่ไม่ชำนาญ อาจจัดหาระบบหรือจ้างผู้อื่นดำเนินการให้ เช่น ผู้ประกอบการบางรายเก่งในด้านการผลิต อาจจัดหาระบบหรือผู้รับจ้างมาดำเนินการเรื่องการบัญชี การบริหารต่างๆ เป็นต้น

๘. การผลักดันการปฏิรูปการเมืองเพื่อให้มีรัฐธรรมนูญของประชาชน ให้บุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการทุกระดับ มีส่วนร่วมในการรณรงค์ ทำความเข้าใจ และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล

๙. งบประมาณ ให้เร่งรัดดำเนินการให้มีการเบิกจ่ายงบประมาณ โดยเฉพาะงบลงทุน ให้เริ่มดำเนินการโครงการตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ เพื่อให้เงินลงไปช่วยกระตุ้นระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วย และการจัดซื้อจัดจ้างให้ดำเนินการตามระบบปกติ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม โปร่งใส หากไม่จำเป็นไม่ควรใช้วิธีกรณีพิเศษ

๑๐. การบริหารจัดการ

๑๐.๑ การบริหารให้ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะเรื่องความโปร่งใส ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน รวมถึงการซื้อขายตำแหน่ง เพราะการซื้อขายตำแหน่ง จะทำให้มีการทุจริตคอร์รัปชันตามมา ส่งผลกระทบต่อคนที่ทำงานอย่างเข้มแข็ง ตรงไปตรงมา ทำงานอย่างทุ่มเท หมัดกำลังใจ

๑๐.๒ การดูแลเรื่องการล่อลวงละเมิดทางเพศในสถานศึกษาอย่างจริงจัง ถือเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะการล่อลวงละเมิดทางเพศในสถานศึกษา ระหว่างครูกับนักเรียน อาจารย์กับนักศึกษา รวมถึงบุคลากรทางการศึกษาด้วย

๑๐.๓ การพัฒนาประสิทธิภาพสถานศึกษา ให้มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก โดยจัดระบบรับส่งเด็กจากโรงเรียนขนาดเล็กด้อยคุณภาพ ไปเรียนยังโรงเรียนที่มีคุณภาพดีกว่า โดยผู้ปกครองไม่เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ช่วย让孩子ได้รับการศึกษาที่ดีขึ้น และเป็นการประหยัดงบประมาณด้วย ทั้งนี้ ในการดำเนินงานต้องคำนึงถึงปัญหาของมวลชนด้วย เช่น ผู้ปกครองยินยอม เป็นต้น

๑๐.๔ การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้มีการประเมินผลการดำเนินงาน แผนงาน/โครงการ เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดทุก ๓ เดือน และปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้น เร็วขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๑๑. การบูรณาการการทำงานร่วมกับกระทรวง/หน่วยงานอื่นในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล ในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล นอกจากกระทรวงศึกษาธิการจะรับผิดชอบขับเคลื่อนนโยบายที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษาโดยตรง ได้แก่ นโยบายเร่งด่วน และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษา แล้ว ยังต้องมีบทบาทเข้าไปมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านอื่นด้วย เช่น การเร่งผลิตบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขให้เพียงพอ (นโยบายด้านสาธารณสุข) การสร้างคนที่มีฐานความรู้ ความชำนาญ และความคิดสร้างสรรค์ต่อยอดความรู้ สร้างนวัตกรรมจากงานวิจัยได้ (นโยบายด้านเศรษฐกิจ) การเพิ่มบทบาทในการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว (นโยบายเร่งด่วน) เป็นต้น รวมทั้งนโยบายอื่นๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับกระทรวงหลักและกระทรวงที่เกี่ยวข้องต่อไป